

**MINISTARSTVO SPOLJNE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA
BOSNE I HERCEGOVINE**

ANALIZA

**SPOLJNOTRGOVINSKE RAZMJENE POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH
PROIZVODA BOSNE I HERCEGOVINE SA SVIJETOM ZA 2025. GODINU**

Mart, 2026. godine

SADRŽAJ

REZIME	2
1. TRGOVINSKA RAZMJENA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA BOSNE I HERCEGOVINE SA SVIJETOM ZA 2025. GODINU.....	3
2. TRGOVINSKA RAZMJENA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA PO REGIONIMA	4
2.1. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i Evropske unije	4
2.2. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i CEFTA	5
2.3. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i EFTA	7
2.4. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i Turske	9
2.5. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i zemalja koje čine Ostatak svijeta.....	10
3. STRUKTURA TRGOVINSKE RAZMJENE POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA.....	12
4. UVOZ I IZVOZ POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODIMA PO ZEMLJAMA PARTNERIMA	16
5. PRIMJENA I ISKORIŠĆENOST TARIFNIH KVOTA U TRGOVINSKOJ RAZMJENI POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA.....	19
5.1. Tarifne kvote otvorene propisima Bosne i Hercegovine.....	19
5.2. Iskorišćenost kvota iz Aneksa III (e) Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)	20
5.3. Primjena carinskih kvota otvorene Protokolom uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj uniji	22
5.4. Primjena i iskorišćenost kvota propisanih Sporazumom o slobodnoj trgovini između država Evropskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) i Bosne i Hercegovine	26

REZIME

U 2025. godini spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Bosne i Hercegovine sa svijetom zabilježila je rast, prvenstveno pod uticajem povećanja cijena sirovina, energenata i hrane na globalnom tržištu. Više cijene dovele su do rasta vrijednosti uvoza, iako količine nisu značajno povećane, dok je istovremeno, povećanje cijena imalo djelimično pozitivan efekat na izvoz, jer su domaći proizvođači mogli ostvariti veće prihode od prodaje određenih proizvoda, poput voća i prerađevina.

Ukupan obim razmjene u 2025. godini je dostigao rekordnih 6 milijardi i 536,63 miliona KM (veći je za 9% u odnosu na 2024. godinu). Izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda je iznosio 1 milijardu i 214,05 miliona KM (veći je za 10% u odnosu na 2024. godinu), dok je uvoz bio znatno veći u poređenju sa izvozom i iznosio je 5 milijardi i 322,58 miliona KM (u odnosu na 2024. godinu je veći za 8%). Bez obzira na rast izvoza deficit spoljnotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda je i dalje visok i u 2025. godini je iznosio 4 milijarde i 108,53 miliona KM (veći je za 8% u odnosu na 2024. godinu), uz blago poboljšanje pokrivenost uvoza izvozom 22,81% (+0,34%)

Regionalna i tradicionalna povezanost i dalje je ključna za spoljnotrgovinsku razmjenu poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine imajući u vidu da je oko 42% ukupnog izvoza plasirano na tržište Evropske unije, 38% na tržište CEFTA-e, dok se na ostala tržišta plasira oko 21% ukupnog izvoza. Takođe, i za uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Bosna i Hercegovina predstavlja značajnog partnera za Evropsku uniju obzirom da je oko 54% ukupnog uvoza porijeklom iz zemalja Evropske unije, zatim CEFTA-e oko 29% i ostalih tržišta 17%. Najveći deficit u iznosu od 2 milijarde i 359,7 miliona KM Bosna i Hercegovina ima u razmjeni poljoprivredno-prehrambenih proizvoda sa Evropskom unijom, zatim CEFTA-om u iznosu od 1 milijardu i 86,11 miliona KM i ostatkom svijeta 698,37 miliona KM. Suficit u trgovinskoj razmjeni BiH ostvaruje sa EFTA-om koji je u 2025. godini iznosio 4,71 milion KM. Promjena u razmjeni poljoprivrednih proizvoda između Bosne i Hercegovine i Turske je uslijedila tokom 2025. godine imajući u vidu da je izvoz zabilježio značajnije povećanje i to za 137% u poređenju sa prethodnom godinom, što je dovelo do suficita u trgovinskoj razmjeni u iznosu od 30,64 miliona KM, i pokrivenost uvoza izvozom 119,67%.

Struktura razmjene ukazuje na izraženu zavisnost od uvoza proizvoda više dodane vrijednosti, dok se izvoz i dalje bazira na sirovinama i proizvodima niže faze prerade. Rast uvoznih vrijednosti dodatno je podstaknut povećanjem cijena ključnih proizvoda poput mesa, kafe i čokolade, dok je na strani izvoza rast cijena ulja, malina i pekarskih proizvoda imao pozitivan efekat.

Ukupno posmatrano, iako je zabilježen rast trgovinske aktivnosti, osnovni izazovi ostaju visoka zavisnost od uvoza i strukturni disbalans između uvoza i izvoza. Istovremeno, rast izvoza na pojedinim tržištima ukazuje na postojeći potencijal za jačanje konkurentnosti domaće poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije.

Ključni prioritet u narednom periodu mora biti sistemsko jačanje domaće proizvodnje i povećanje dodane vrijednosti izvoza, s ciljem smanjenja uvozne zavisnosti i dugoročne stabilizacije spoljnotrgovinskog bilansa.

1. TRGOVINSKA RAZMJENA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA BOSNE I HERCEGOVINE SA SVIJETOM ZA 2025. GODINU

Obim spoljnotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Bosne i Hercegovine sa svijetom u 2025. godini je dostigao rekordnih 6 milijardi i 536,63 miliona KM i veći je za 9% u odnosu na prethodnu godinu.

Spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Bosne i Hercegovine sa svijetom (2023-2025.godina), Milijardi KM

	2023	2024	2025	Indeks 2024/2023	Indeks 2025/2024
Uvoz	4.474,70	4.906,82	5.322,58	110	108
Izvoz	1.010,26	1.102,37	1.214,05	109	110
Deficit	-3.464,45	-3.804,45	-4.108,53	110	108
Obim	5.484,96	6.009,19	6.536,63	110	109
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	22,58	22,47	22,81	-0,11	0,34

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine na inostrana tržišta je iznosio 1 milijardu i 214,05 miliona KM, dok je vrijednost uvoza znatno veća i iznosila je 5 milijardi i 322,58 miliona KM. U poređenju sa prethodnom godinom, izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda je zabilježio rast za 10%, a uvoz za 8%.

I u 2025. godini cijene sirovina i energenata su imale značajan uticaj na povećanje uvoznih i izvoznih vrijednosti uvoza i izvoza poljoprivredno prehrambenih proizvoda. Rast cijena hrane na svjetskom tržištu doveo je do povećanja vrijednosti uvoza, obzirom da se plaćalo više za iste količine uvoznih proizvoda kao što su meso, žitarice i mliječni proizvodi. Istovremeno, povećanje cijena imalo je djelimično pozitivan efekat na izvoz, jer su domaći proizvođači mogli ostvariti veće prihode od prodaje određenih proizvoda, poput voća i prerađevina.

Obzirom da je Bosna i Hercegovina deficitarna kada su u pitanju sirovine za određene prerađevine, kao i činjenice da se mnogi proizvodi iz domena prehrane kod nas ne proizvode i dalje se bilježi značajan trgovinski deficit u poljoprivredno-prehrambenom sektoru. Vrijednost deficita u trgovinskoj razmjeni poljoprivredno-prehrambenim proizvodima je u 2025. godini premašio 4 milijarde KM što je za 304 miliona KM ili 8% više u poređenju sa deficitom iz prethodne godine.

Stopa pokrivenosti uvoza izvozom je iznosila 22,81%, te je zabilježen rast stope pokrivenosti uvoza izvozom za 0,34% u odnosu na prethodnu godinu.

2. TRGOVINSKA RAZMJENA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA PO REGIONIMA

U okviru ovog poglavlja dat je pregled trgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine sa ključnim partnerima i opis trgovinskih tokova po grupacijama zemalja i pojedinačnim zemljama.

Posmatrajući grupacije zemalja, odnosno tržišta na koja se izvoze poljoprivredno-prehrambeni proizvodi tokom 2025. godine oko 42% ukupne vrijednosti izvoza je plasirano na tržište Evropske unije, zatim slijedi CEFTA sa učešćem od 38%, dok je izvoz na ostala tržišta u ukupnom izvozu imao udio od 21%. Kada je riječ o uvozu oko 54% poljoprivredno-prehrambenih proizvoda je na tržište Bosne i Hercegovine uvezeno iz Evropske unije, zatim slijedi CEFTA sa učešćem od 29%, dok je uvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda sa ostalih tržišta u ukupnom uvozu imao udio od 17%.

2.1. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i Evropske unije

Sa ukupnom vrijednošću uvoza od 2 milijarde i 864,58 miliona KM i izvoza od 504,88 miliona KM Evropska unija je najznačajniji trgovinski partner Bosne i Hercegovine kada je riječ o trgovinskoj razmjeni poljoprivredno prehrambenih proizvoda. Uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Evropske unije u Bosnu i Hercegovinu je tokom 2025. godine zabilježio rast od 5% u poređenju sa uvozom iz prethodne godine, dok je izvoz neznatno veći i to oko 2%.

Spoljnotrговinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima između Bosne i Hercegovine i Evropske unije (Milijardi KM)

Parametri	2023	2024	2025	Rast/Pad 2024/2023	Rast/Pad 2025/2024
Uvoz	2.459,85	2.732,93	2.864,58	↑11%	↑5
Izvoz	465,22	494,63	504,88	↑6%	↑2
Deficit	-1.994,63	-2.238,30	-2.359,70	↑12%	↑5
Trgovinski bilans	2.925,07	3.227,56	3.369,46	↑10	↑4
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	18,91%	18,10%	17,62%	-0,01	-0,48

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Obzirom na značajnu razliku vrijednosti izvoza i uvoza evidentan je deficit čija je vrijednost tokom 2025. godine iznosila 2 milijarde i 359,70 miliona KM i veća je za 5% u odnosu na vrijednosti deficita iz prethodne godine.

Pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni poljoprivrednih proizvoda sa Evropskom unijom u 2025. godini je iznosila 17,62%.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koje Bosna i Hercegovina uvozi iz zemalja Evropske unije a koji čine top deset uvoznih proizvoda su: četvrtine goveđeg mesa svježeg ili rashlađenog za koje je u 2025. godini izdvojeno 255 miliona KM, drugo rangirani sa vrijednošću uvoza od 228 miliona KM su složeni preparati alkohola za proizvodnju pića, vode (mineralne i gazirane) sa šećerom ili drugim zaslađivačima oko 119 miliona KM, razni pekarski proizvodi 94 miliona KM, (uvoz je oko 21% veći nego prethodne godine), ostali sir 92 miliona KM, čokolada i čokoladni proizvodi 79 miliona KM, goveđi trupovi i polovine svježe ili rashlađeni 74 miliona, pivo dobijeno od slada 73 miliona KM, preparati za ishranu životinja 69 miliona KM, i ostala pšenica 67 miliona KM.

U toku 2025. godine poljoprivredno-prehrambeni proizvodi kod kojih je zabilježeno povećanje uvoza iz Evropske unije u Bosnu i Hercegovinu, u odnosu na prethodnu godinu su: razni pekarski proizvodi i to za 21%, svježi ili rashlađeni goveđi trupovi i polovine za 14%, preparati za ishranu životinja za 13%, vode (sa šećerom ili drugim zaslađivačima) za 9%, čokolada i čokoladni proizvodi za 5%, i složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića za 4%. Značajno smanjenje uvoza u poređenju sa prethodnom godinom je evidentno kod uvoza ostale pšenice i to za 8 miliona KM ili 11%, i četvrtina svježeg ili rashlađenog goveđeg mesa za 10 miliona KM ili 4%.

Kada je riječ o izvozu poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine na tržište Evropske unije na prvom mjestu sa 28,6 miliona KM je ulje od sjemena suncokreta ili šafranike-ostalo za tehničke svrhe, zatim slatki keks sa 28,0 miliona KM, smrznute maline 26,8 miliona KM, vode sa šećerom ili drugim zaslađivačima 26,7 miliona KM, vafli i oblande 25 miliona KM, ostali pekarski proizvodi 23,8 miliona KM, kečap i ostali umaci od paradajza 19,9 miliona KM, kafa sa kofeinom 19 miliona KM, ostali sir 11 miliona KM, i svježe ili rashlađeno kokošije meso isječeno na komade 10,8 miliona KM.

Povećanje izvoza iz Bosne i Hercegovine na tržište Evropske unije u 2025. godini u odnosu na izvoz iz prethodne godine je zabilježeno kod izvoza kafe sa kofeinom i to za 5,5 miliona KM ili 41%, ostalih pekarskih proizvoda za 4,5 miliona KM ili 23%, ostalog sira za 1,2 miliona KM ili 12%, slatkog keksa za 1,4 miliona KM ili 5%, te vafli i oblandi za 1,3 miliona KM ili 5%. Značajno smanjenje izvoza je u poređenju sa vrijednošću izvoza iz prethodne godine evidentno u izvozu svježeg ili rashlađenog kokošijeg mesa isječeno na komade za 3,9 miliona KM ili 26%, vode šećerom ili drugim zaslađivačima za 5,6 miliona KM ili 17%, smrznute maline za 2,9 miliona KM ili 10%, ulja od sjemena suncokreta ili šafranike-ostalo za tehničke svrhe za 1,4 miliona KM ili 5%, i kečapa i ostalih umaka od paradajza za 3% ili 0,55 miliona KM.

2.2. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i CEFTA-e

Zbog blizine tržišta i tradicionalne povezanosti, region zemalja jugoistočne Evrope (CEFTA) predstavlja veoma važno tržište za izvoz kao i uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Ukupna ostvarena vrijednost izvoza iz BiH prema CEFTA partnerima u 2025. godini je iznosila 459,87 miliona KM i jednaka je kao i prethodne godine, dok je vrijednost uvoza iznosila 1 milijardu i 545,98 miliona KM što je za 13% više nego 2024. godine.

Deficit u trgovini poljoprivrednim proizvodima sa CEFTA partnerima je u 2025. godini, imajući u vidu značajnije povećanje vrijednosti uvoza, zabilježio povećanje od 19% u poređenju sa vrijednosti deficita iz prethodne godine.

Spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima između Bosne i Hercegovine i CEFTA (Milijardi KM)

Parametri	2023	2024	2025	Rast/Pad 2024/2023	Rast/Pad 2025/2024
Uvoz	1.279,48	1.373,41	1.545,98	↗7%	↗13
Izvoz	414,44	459,08	459,87	↗11%	=
Deficit	-865,04	-914,33	-1.086,12	↗6%	↗19
Trgovinski bilans	1,69	1,83	2,01	↗8%	↗9%
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	32,39%	33,43%	29,75%	0,01	-0,04

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni poljoprivrednih proizvoda BiH sa CEFTA-om u 2025. godini je iznosila 29,75% i manja je za 0,04% u odnosu na prethodnu godinu.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koji dominiraju u uvozu, a koji su ujedno uticali i na povećanje vrijednosti uvoza iz CEFTA-e na tržište Bosne i Hercegovine u 2025. godini su:

- cigarete (uvoz je iznosio 132,7 miliona KM i veći je za 18%)
- pivo dobijeno od slada (uvoz je iznosio 110,1 miliona KM i jednak je kao i prethodne godine),
- preparati koji se koriste u ishrani životinja (uvoz je iznosio 73,2 miliona KM i veći je za 6%)
- ulje od sjemena suncokreta ili šafranike za tehničke svrhe (uvoz je iznosio 68,4 miliona KM i veći je za 40,7 miliona KM ili 146% u odnosu na prethodnu godinu)
- slatki keks (uvoz je iznosio 67,2 miliona KM i veći je za 21%)
- ostala pšenica i suražica (uvoz je iznosio 62,7 miliona KM, uvoz je veći za 9 miliona KM ili 26%)
- kukuruz za preradu za proizvode koji se upotrebljavaju za ishranu životinja (uvoz je iznosio 61,6 miliona KM, što je oko 2% manje u odnosu na prethodnu godinu)
- sjeme suncokreta (uvoz je iznosio 56,9 miliona KM i veći je za 23% u poređenju sa prethodnom godinom),
- vode mineralne i gazirane sa raznim dodacima (uvoz je iznosio 53,9 miliona KM i manji je za 10%)
- ostali prehrambeni proizvodi –razni sirupi (uvoz je iznosio 50,2 miliona KM i veći je za 14%).

Top deset poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji su najzastupljeniji u izvozu iz BiH na tržište CEFTA-e u 2025. godini su:

- mlijeko i pavlaka nekoncentrisani sa sadržajem mliječne masti do 3% u vrijednosti od 65,2 miliona KM,
- pripremljeni ili konzervisani proizvodi od kokošijeg mesa u vrijednosti od 53,4 miliona KM,
- slatki keks u vrijednosti od 20,8 miliona KM,

- smrznute maline u vrijednosti od 18,3 miliona KM,
- kokošije meso svježe ili rashlađeno isječeno na komade u vrijednosti od 18 miliona KM,
- mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda u vrijednosti od 16,3 miliona KM,
- kobasice i slični proizvodi, od mesa, drugih klaoničkih proizvoda u vrijednosti od 13,7 miliona KM,
- vafli i oblande u vrijednosti od 13,5 miliona KM,
- brašno od pšenice ili suražice u vrijednosti od 13,3 miliona KM,
- ostali prehrambeni proizvodi –razni sirupi u vrijednosti od 12,9 miliona KM.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi kod kojih je u toku 2025. godine zabilježeno povećanje izvoza iz Bosne i Hercegovine na CEFTA tržište u odnosu na prethodnu godinu su: mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda i to za 28%, brašno od pšenice ili suražice i to za 12%, te kobasice i slični proizvodi, od mesa, drugih klaoničkih proizvoda za 12%, kokošije meso isječeno na komade svježe ili rashlađeno za 8%, i ostali prehrambeni proizvodi-razni sirupi za 5%. Mlijeko i pavlaka nekoncentrisani sa sadržajem mliječne masti do 3% su zabilježili pad izvoza od 13%, zatim slatki keks takođe za 13%, smrznute maline za 8% i pripremljeni ili konzervisani proizvodi od kokošijeg mesa za 5% u poređenju sa vrijednošću izvoza iz prethodne godine. Obzirom da je izvoz kod nekih od najznačajnijih proizvoda zabilježio pad, dok je kod drugih zabilježio rast ukupna vrijednost izvoza na CEFTA tržište je jednaka kao i prethodne godine.

2.3. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i EFTA-e

Vrijednost izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine na tržište EFTA-e u 2025. godini je iznosila 14,05 miliona KM (12% manja od vrijednosti izvoza iz prethodne godine), dok je vrijednost uvoza iznosila 9,34 miliona KM te je zabilježila rast za 4,15 miliona KM ili 80% u odnosu na vrijednost uvoza iz prethodne godine.

Iako u trgovinskoj razmjeni poljoprivredno prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine sa EFTA-om ostvaruje suficit koji je 2025. godine iznosio 4,71 milion KM, evidentno je manji za 31% u poređenju sa vrijednošću suficita iz prethodne godine.

Spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima između Bosne i Hercegovine i EFTA-e (Milionu KM)

Parametri	2023	2024	2025	Rast/Pad 2024/2023	Rast/Pad 2025/2024
Uvoz	4,69	5,19	9,34	↗11%	↗80
Izvoz	14,62	12,02	14,05	↘-18%	↗12
Suficit	9,93	6,84	4,71	↘-31%	↘-31%
Trgovinski bilans	19,32	17,21	23,39	↘-11	↗36
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	311,7%	231,8%	150,5%	↘-0,80	↘-0,81

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni poljoprivrednih proizvoda sa EFTA-om u 2025. godini iznosila je 150,5% i neznatno je manja i to za 0,08% u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrajući strukturu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji se izvoze na EFTA tržište oko 94% ukupnog izvoza u 2025. godini čine:

- sušene jestive gljive sa vrijednošću izvoza od 4,96 miliona KM,
- smrznute maline sa vrijednošću izvoza 4,26 miliona KM,
- vode, uključujući mineralne i gazirane sa dodatim šećerom i drugim zaslađivačima 1,33 miliona KM,
- voće i orašasti plodovi kuvani ili nekuvani, smrznuti sa dodatim šećerom ili drugim zaslađivačima 0,91 milion KM,
- mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda 0,50 miliona KM,
- ostalo korijenje ili dijelovi biljaka svježi, rashlađeni ili smrznuto 0,40 miliona KM,
- kečap i ostali umaci od paradajza 0,4 miliona KM,
- kafa sa kofeinom 0,2 miliona KM i ostalo smrznuto povrće 0,2,
- ulje sjemena suncokreta ili šafranike za tehničke svrhe 0,1 milion KM.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koji su zabilježili značajno povećanje izvoza u 2025. godini u poređenju sa prethodnom godinom su: kafa sa kofeinom za 74%, smrznute maline za 58%, sušene jestive gljive za 48%, te mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda za 23%. Ujedno povećanje vrijednosti izvoza navedenih proizvoda je uticalo na ukupno povećanje izvoza i suficita u trgovinskoj razmjeni sa EFTA-om. Nešto manji izvoz u 2025. godini zabilježen je u izvozu vode (mineralne i gazirane sa dodatim šećerom i drugim zaslađivačima) i to za 44%, kečapa i ostalih umaka od paradajza za 36%, ostalog korjenja i dijelova biljaka za 28% i voća i ostalih orašastih plodova kuvani ili nekuvani, smrznuti sa dodatim šećerom za 16%.

Oko 91% ukupnog uvoza u BiH iz zemalja EFTA grupacije čine proizvodi kao što su: čokoladni proizvodi na bazi kakaa nepunjeni, punjeni čokoladni proizvodi, svježi sir, uključujući sir od surutke i skute, razni ekstrakti, kakao prah, proizvodi od šećera, pektinske materije, sokovi od tropskog voća, i ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja. Značajno povećanje uvoza u toku 2025. godine u poređenju sa prethodnom godinom je zabilježeno kod uvoza:

- čokoladnih proizvoda na bazi kakaa koji nisu punjeni i to za 254% (uvoz je iznosio 3,64 miliona KM),
- proizvoda na bazi šećera za 207% (uvoz je iznosio 0,74 miliona KM)
- svježeg sira za 140% (uvoz je iznosio 0,90 miliona KM)
- punjenih čokoladnih proizvoda za 127% (uvoz je iznosio 0,12 miliona KM)
- kakao praha za 101% (uvoz je iznosio 0,16 miliona KM),
- složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića za 75% (uvoz je iznosio 0,61 milion KM) i u nešto manjem procentu oko 18% ekstrakata (uvoz je iznosio 1,86 miliona KM).

Neznatno manji uvoz je zabilježen kod uvoza sokova od tropskog voća i to oko 9% i preparata koji se koriste za ishranu životinja za 3%.

2.4. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i Turske

Što se tiče trgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenim proizvoda sa Turskom tokom 2025. godine ostvarena vrijednost izvoza je iznosila 188,27 miliona KM (137% veća u odnosu na izvoz iz prethodne godine), dok je vrijednost uvoza iznosila 157,33 miliona KM i oko 5% je veća u odnosu na 2024. godinu.

Obzirom da je izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda bio značajno veći u odnosu na uvoz u 2025. godini je zabilježen suficit u trgovinskoj razmjeni u iznosu od 30,94 miliona KM.

Spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima između Bosne i Hercegovine i Turske (Miliona KM)

Parametri	2023	2024	2025	Rast/Pad 2024/2023	Rast/Pad 2025/2024
Uvoz	147,86	149,84	157,33	↗1	↗5
Izvoz	41,33	79,56	188,27	↗92	↗137
Deficit /Suficit	-106,53	-70,29	30,94	-34	
Trgovinski bilans	189,19	229,40	345,59	↗21	51
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	27,95%	53,09%	119,67%	↗25,14	↗66,58

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni poljoprivrednih proizvoda sa Turskom u 2025. godini je iznosila 119,7% i znatno je veća i to za 66,58% u odnosu na prethodnu godinu. Top deset poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji čine oko 99% ukupnog izvoza na tržište Turske su:

- ulje od sjemena suncokreta ili šafranike i njihove frakcije za tehničke svrhe (izvoz je iznosio 89,7 miliona KM i veći je za 62 miliona KM ili 226%),
- sirovo ulje od sjemena suncokreta (izvoz je iznosio 49,5 miliona KM i veći je za 123%),
- brašno od obične pšenice ili suražice (izvoz je iznosio 22,4 miliona KM i veći je za 73%),
- sirovo ulje od uljane repice (izvoz je iznosio 14,6 miliona KM i veći je za 12,7 miliona KM ili više od 300%),
- složeni alkoholni preparat za proizvodnju pića (izvoz je iznosio 6,5 miliona KM i veći je za 60%),
- cijele sirove kože goveda mase po koži veće od 16 kg (izvoz je iznosio 1,8 miliona KM te je zabilježio pad od 56%),
- ostala pšenica i suražica (izvoz je iznosio 1,2 miliona KM i manji je za 42%),
- ostalo voće i orašasti plodovi kuvani ili nekuvani, smrznuti (izvoz je iznosio 0,7 miliona KM i veći je za 0,46 miliona KM ili 189%),
- sirove ovčije i jagnjeće kože sa vunom (izvoz je iznosio 0,3 miliona KM i zabilježio je povećanje za 26%),
- suncokretovo sjeme (izvoz je iznosio 0,3 miliona KM i manji je za 60%).

Najveći doprinos ukupnog rasta izvoza u Tursku tokom 2025. godine, u odnosu na prethodnu godinu je uticalo značajno povećanje izvoza ulja od sjemena suncokreta ili šafranike i njihove

frakcije za tehničke svrhe za 226%, zatim ostalog voća i orašastih plodova za 189%, sirovog suncokretovog ulja za 123%, brašno od obične pšenice ili suražice za 73%, i složeni alkoholni preparat za proizvodnju pića za 60%.-

Top deset proizvoda koji su najzastupljeniji u uvozu iz Turske na tržište Bosne i Hercegovine su:

- Meso peradi i jestivi klaonički proizvodi od peradi isječeno na komade sa vrijednosti uvoza od 23 miliona KM te je u poređenju sa uvozom iz prethodne godine viši za 82%,
- Paradajz svježi ili rashlađeni sa vrijednošću uvoza od 13,1 milion KM i veći je svega 5% u odnosu na uvoz iz prethodne godine,
- Ostali proizvodi od šećera sa vrijednošću uvoza od 12,1 milion KM što je za 5% manje nego prethodne godine,
- Limun sa vrijednošću uvoza od 9,8 miliona KM što je u odnosu na vrijednost uvoza iz prethodne godine više za 8%,
- Paprike sa vrijednošću uvoza od 7,9 miliona KM što je za 14% više nego prethodne godine,
- Ostali pekarski proizvod, hljeb, kolači i drugo sa uvozom od 7,8 miliona KM što je oko 5% više nego prethodne godine,
- Mandarine sa vrijednošću uvoza od 6,9 miliona KM (uvoz je za 3% manji nego prethodne godine),
- Lubenice sa vrijednošću uvoza od 6,3 miliona KM što je za 80% više nego prethodne godine,
- Ostali složeni alkoholni preparati sa vrijednošću uvoza 5,9 miliona KM (uvoz je 18% veći u odnosu na prethodnu godinu)
- Ostala tjestenina sa vrijednošću uvoza 5,3 miliona KM (uvoz je manji za 18% u odnosu na uvoz iz prethodne godine)

2.5. Trgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i zemalja koje čine Ostatak svijeta

Ukupna vrijednost trgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenim proizvodima Bosne i Hercegovine i zemalja koje čine ostatak svijeta tokom 2025. godine je iznosila 792,34 miliona KM od čega je izvoz iznosio oko 47 miliona KM, a vrijednost uvoza 745,35 miliona KM.

Spoljnotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenim proizvodima između Bosne i Hercegovine i ostatka svijeta (Milion KM)

Parametri	2023	2024	2025	Rast/Pad 2024/2023	Rast/Pad 2025/2024
Uvoz	582,82	645,46	745,35	↗11%	↗15%
Izvoz	74,65	57,08	46,99	↘-24%	↘-18%
Deficit	-508,18	-588,37	-698,37	↗16%	↗19%
Trgovinski bilans	657,47	702,54	792,34	↗7%	↗13%
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	12,81%	8,84%	6,30%	↘-3,97%	↘-2,25%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Vrijednost izvezenih poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine na tržište ostalih zemalja je zabilježila pad od 18%, dok se na strani uvoza bilježi rast vrijednosti uvoza za 15% u poređenju sa prethodnom godinom.

Deficit u razmjeni poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Bosne i Hercegovine sa zemljama iz ostatka svijeta je iznosio 698,37 miliona KM u 2025. godini i veći je za 19% u poređenju sa prethodnom godinom. Povećanje vrijednosti deficita od 19% je rezultat rasta vrijednosti uvoza i pada vrijednost izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Pokrivenost uvoza izvozom u razmjeni poljoprivrednih proizvoda sa ostatkom svijeta u 2025. godini iznosila 6,30% i manja je za 2,25%.

Posmatrajući strukturu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji se uvoze na BiH tržište iz zemlja koje čine ostatak svijeta i čine oko 69% ukupnog uvoza su:

- Kafa sa kofeinom sa vrijednošću uvoza od 182 miliona KM (uvoz je odnosu na prethodnu godinu viši za 31%)
- Ostale svježe banane sa vrijednošću uvoza od 85 miliona KM (uvoz je u odnosu na prethodnu godinu viši za 9%)
- Uljane pogače i ostali čvrsti ostaci dobijeni pri ekstrakciji ulja od soje sa vrijednošću uvoza od 74,4 miliona KM što je u poređenju sa prethodnom godinom manje za 4%,
- Ostali šećeri od šećerne trske sa vrijednošću od 53,3 miliona KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 34%,
- Goveđe meso bez kostiju, smrznuto sa vrijednošću uvoza od 33,7 miliona KM što je u odnosu na prethodnu godinu znatno više i to za 33,5 miliona KM,
- Ostali složeni alkoholi za pripremu pića u vrijednosti od 22,8 miliona KM što je ostalo na nivou uvoza kao i prethodne godine,
- Sirovo ulje od sjemena suncokreta ili šafranike u vrijednosti od 22,7 miliona KM što je u odnosu na uvoz iz prethodne godine više i to za 54%,
- Oljušteni orasi u vrijednosti od 19,1 milion KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 39%,
- Grah, obični sa vrijednošću uvoza od 13,9 miliona KM te je uvoz zabilježio povećanje od 18% u poređenju sa prethodnom godinom
- Ostali margarin sa različitim sadržajem mliječne masti od 10% do 15% u vrijednosti od 12,6 miliona KM te je uvoz zabilježio značajno povećanje od 87% u poređenju sa vrijednošću uvoza od 6,8 miliona KM koliko je iznosio tokom 2024. godine.

Top deset poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji se iz BiH plasiraju na tržište koje čine ostatka svijeta su:

- Ostalo ulje od sjemena suncokreta ili šafranike za tehničke svrhe sa vrijednosti izvoza od 15,9 miliona KM (izvoz je oko 3% veći u poređenju sa izvozom iz prethodne godine),
- Ostalo ulje repice za tehničke ili industrijske svrhe sa vrijednošću izvoza od 4,6 miliona KM (izvoz je zabilježio značajno smanjenje u poređenju sa prethodnom godinom i to za 9,3 miliona KM ili 67%),

- Vafli i oblande sa vrijednošću od 4,1 milion KM (izvoz je oko 8% manji u odnosu na prethodnu godinu),
- Kafa sa kofeinom sa vrijednošću izvoza 3,9 miliona KM (izvoz je za 16% veći u poređenju sa prethodnom godinom),
- Svježe ili rashlađene jabuke u vrijednosti od 2,1 milion KM (izvoz je značajno manji i to za 1,1 milion KM ili 35% u odnosu na prethodnu godinu),
- Složeni alkoholni preparati za pripremu alkoholnih pića sa vrijednošću izvoza od 1,7 miliona KM što je za 0,9 miliona KM ili 112% više nego prethodne godine,
- Pivo dobijeno od slada sa vrijednošću izvoza od 1,5 miliona KM što je značajno više i to za 1,3 miliona KM ili više od 300% nego u prethodnoj godini,
- Mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda sa vrijednošću izvoza od 1,2 miliona KM što je oko 5% manje nego prethodne godine,
- Hrana za pse i mačke, pripremljena u pakovanja za prodaju na malo u vrijednosti 1,1 milion KM što je za 37% više nego prethodne godine,
- Vode uključujući mineralne i gazirane sa dodatim šećerima ili drugim zaslađivačima u vrijednosti od 1,0 milion KM što je oko 27% manje nego prethodne godine.

3. STRUKTURA TRGOVINSKE RAZMJENE POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA

U uvozu top deset poljoprivredno-prehrambenih proizvoda dominiraju proizvodi poput proizvoda koji nisu svrstani nigdje drugo, vode, piva dobijenog od slada, cigareta, bezalkoholnih pića, goveđeg mesa i dr.

Vodeći uvozni proizvod u 2025. godini su složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića sa vrijednosti uvoza od 308,3 miliona KM što je u poređenju sa vrijednošću uvoza iz prethodne godine više za 5,7%. Oko 68% složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića se u BiH uvoze iz Srbije (16%), Poljske (14%), Njemačke (13%), Italije (11%), Hrvatske (11%), i Španije oko 3%.

Svježe ili rashlađene raskomadane ili neraskomadane goveđe prednje i zadnje četvrtine sa vrijednošću uvoza od 256,5 miliona KM su rangirane na drugo mjesto, s tim da je uvoz neznatno manji i to oko 3,4%. Oko 97% goveđih svježih ili rashlađenih neraskomadanih ili raskomadanih četvrtina se u toku 2025. godine uvezlo iz Holandije (34%), Italije (33%), Poljske (15%), Belgije (6%), Njemačke (6%) i Austrije (3%).

Uvoz piva dobijenog od slada u toku 2025. godine u vrijednosti od 184,4 miliona KM nije odstupao od vrijednosti od prethodne godine. Oko 58% ukupno uvezenog piva je iz Srbije, na drugom mjestu je Hrvatska sa učešćem od 25%, potom Slovenija sa učešćem od 11%, dok je udio uvoza iz Njemačke oko 1%.

Nepržena kafa sa kofeinom je proizvod za čiji je uvoz izdvojeno 182,2 miliona KM što je za 31% više nego prethodne godine. Oko 63% nepržene kafe se uvozi iz Brazila i oko 28% iz Indije i oko 9% iz Vijetnama, Ugande i Etiopije.

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi sa najvećom vrijednosti uvoza (Milion KM)

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi	2023	2024	2025	Udio u 2025. godini (%)	Rast/pad 2025/2024
Složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića	245,1	291,8	308,3	5,8%	5,7%
Svježe ili rashlađene raskomadane ili ne raskomadane goveđe prednje i zadnje četvrtine	239,8	265,5	256,5	4,8%	-3,4%
Pivo dobijeno od slada	177,4	184,0	184,4	3,5%	0,2%
Nepržena kafa sa kofeinom	110,9	139,2	182,2	3,4%	30,9%
Cigarete koje sadrže duvan	120,5	150,3	173,7	3,3%	15,6%
Vode (mineralne vode i gazirane) sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju	129,7	152,6	164,0	3,1%	7,4%
Preparati za prehranu životinja, ostali	126,2	132,0	143,7	2,7%	8,8%
Ostali pekarski proizvodi	105,5	113,1	136,9	2,6%	21,0%
Ostala pšenica i suražica	103,6	118,3	129,7	2,4%	9,6%
Čokolada i čokoladni proizvodi, ostali	102,3	103,9	111,0	2,1%	6,8%
Ostali proizvodi	3.013,53	3.255,93	3.532,18	66,4	=
Ukupni uvoz poljoprivredno - prehrambenih proizvoda	4.474,70	4.906,82	5.322,58	100%	8,5%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Za cigarete koje sadrže duvan u 2025. godini je izdvojeno 173,7 miliona KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 15,6%. Oko 72% cigareta koje su uvezene u 2025. godini na tržište Bosne i Hercegovine je iz Srbije, oko 10% iz Poljske, Hrvatske 5%, Sjeverne Makedonije 4% i Njemačke oko 3%.

Oko 164 miliona KM je iznosio uvoz vode (uključujući mineralne i gazirane) sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju što je za 7,4% više u poređenju sa prethodnom godinom. Oko 87% ukupnog uvoza navedenog proizvoda je porijeklom iz Srbije (24%), Hrvatske (24%), Mađarske (22%), Austrije (11%) i Slovenije (7%)

Ostali preparati za prehranu životinja ne zaostaju u uvoz za ostalim proizvodima uzimajući u obzir da je za ovu vrstu proizvoda izdvojeno 143,7 miliona KM. Takođe, uvoz je zabilježio rast od 8,8% u odnosu na prethodnu godinu. Oko 87% ukupnog uvoza preparata za prehranu životinja je iz pet zemalja i to Srbije (51%), Hrvatske (16%), Italije (8%), Danske (7%), i Slovenije (6%).

Ostali pekarski proizvodi su takođe zabilježili značajnije povećanje uvoza i to za 21% u odnosu na prethodnu godinu. Oko 70% ove kategorije proizvoda se na BiH tržište uvozi iz Srbije (21%), Poljske (13%), Bugarske (11%), Njemačke (9%), Italije (9%), i Hrvatske (7%).

Pšenica i suražica se na tržište Bosne i Hercegovine uvoze iz tri države i to Srbije (48%), Mađarske (42%) i Hrvatske (10%). Uvoz od skoro 130 miliona koliko je iznosio 2025. godine je za 9,6% veći od prethodne godine.

Uvoz čokolade i ostalih čokoladnih proizvoda u vrijednosti od 111 miliona KM je zabilježio povećanje od 6,8% u poređenju sa uvozom iz prethodne godine. Čokolada i ostali čokoladni proizvodi se u BiH uvoze iz Srbije (19%), Hrvatske (18%), Poljske (15%), Njemačke (12%), Italije (10%), Belgije (6%) i Turske oko 4%.

U strukturi poljoprivredno-prehrambenih proizvoda koji čine top deset izvoznih proizvoda dominiraju primarni proizvodi poput mlijeka, smrznute maline, pšeničnog brašna, konzerviranih proizvoda i dr.

Ulje suncokreta ili šafranike koje se koristi za industrijske potrebe je i dalje vodeći izvozni proizvod sa učešćem od 11,6% u ukupnom izvozu. Vrijednost izvoza tokom 2025. godine zabilježila je značajno povećanje i to za 58,5 % u poređenju sa prethodnom godinom. Nešto više od 80% ulja od sjemena suncokreta ili šafranike za industrijske svrhe se u toku 2025. godine izvezlo na tržište Turske (63,5%), Hrvatske (7,2%), Izraela (4,1%), Slovenije (3,9%) i Austrije (3,6%).

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi sa najvećom vrijednosti izvoza (Miloni KM)

Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi	2023	2024	2025	Udio u 2025. godini (%)	Rast/pad 2025/2024
Ostalo ulje od sjemena suncokreta ili šafranike za industrijske potrebe	93,90	89,01	141,11	11,6%	58,5%
Mlijeko sa sadržajem masti do 3% po masi u pakovanjima ne većim od 2 litra:	69,66	78,50	69,08	5,7%	-12,0%
Pripremljeni ili konzervisani proizvodi sa sadržajem 25% ili većim ali manjim od 57% po masi mesa od kokoši-pašteta	57,41	72,78	61,06	5,0%	-16,1%
Slatki keks	46,97	51,44	49,62	4,1%	-3,5%
Sirovo ulje od sjemena suncokreta ili šafranike	7,59	22,22	49,60	4,1%	123,3%
Smrznute maline	39,04	52,93	49,47	4,1%	-6,5%
Vafl i oblande	42,81	42,12	43,04	3,5%	2,2%
Vode (mineralne vode i gazirane) sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje	41,07	52,24	41,06	3,4%	-21,4%
Brašno od obične pšenice	15,47	27,97	39,85	3,3%	42,5%
Ostali pekarski proizvodi	24,79	28,90	35,23	2,9%	21,9%
Ostali poljoprivredno-prehrambeni proizvodi	571,54	584,27	634,92	52,3%	8,7%
Ukupni izvoz poljoprivredno - prehrambenih proizvoda	1.010,26	1.102,37	1.214,05	100,0	10,1%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po STO klasifikaciji

Mlijeko sa sadržajem masti do 3% po masi u pakovanjima ne većim od 2 litra je rangirano na drugo mjesto sa vrijednošću izvoza od 69,08 miliona KM (udio u izvozu 5,7%) iako je u poređenju sa prethodnom godinom izvoz zabilježio smanjenje od 12%. Oko 97% ukupnog izvoza mlijeka sa sadržajem mliječne masti do 3% u pakovanjima ne većim od 2 litra iz Bosne i Hercegovine se plasira na tržište Crne Gore (43%), Sjeverne Makedonije (30%), Srbije (9%), Kosova* (7%), Albanije (5%) i Hrvatske (3%).

Izvoz paštete od kokošijeg mesa u vrijednosti od 61,06 miliona KM je zabilježio pad od 16,1% u poređenju sa prethodnom godinom te je ovaj proizvod rangiran na treće mjesto. Oko 97% ukupnog izvoza kokošije paštete se iz Bosne i Hercegovine plasira na tržište Sjeverne Makedonije (34%), Srbije (31%), Kosova* (11%), Crne Gore (11%), Hrvatske (7%) i Slovenije (3%).

Izvoz slatkog keksa u vrijednosti od 49,60 miliona KM je zabilježio pad od 3,5% u poređenju sa prethodnom godinom. Oko 94% ukupnog izvoza slatkog keksa je usmjereno na tržište Hrvatske (40%), Srbije (21%), Sjeverne Makedonije (9%), Crne Gore (8%), Slovenije (8%), Kosova* (4%) i Bugarske (4%).

Značajan rast izvoza i to za 123% u 2025. godini je zabilježen kod izvoza sirovog ulja od sjemena suncokreta ili šafranike. Cjelokupan izvoz sirovog ulja od sjemena suncokreta ili šafranike u vrijednosti od 49,6 miliona KM je usmjeren u Tursku.

Izvoz smrznute maline u 2025. godini je iznosio 49,5 miliona KM i manji je za 6,5% u poređenju sa izvozom iz prethodne godine. Oko 37% smrznute maline je iz Bosne i Hercegovine izvezeno na tržište Srbije, zatim Francuske (14%), Belgije (13%), Austrije (9%), Švajcarske (9%) i Švedske (6%).

Takođe, i izvoz vode (mineralne i gazirane) je zabilježio značajnije smanjenje i to za 21,4% u poređenju sa prethodnom godinom. Oko 90% ukupnog izvoza vode se plasira na tržište Hrvatske (53%), Srbije (23%), Crne Gore (5%), Kipra (4%), Švajcarske (3%) i Njemačke (3%). Znatno manji izvoz na tržište Švajcarske (izvoz je manji za 44% u odnosu na prethodnu godinu) i Srbije (izvoz je manji za 25% u poređenju sa prethodnom godinom) je uticao na manji ukupan izvoz.

Vafli i oblande su druga vrsta pekarskih proizvoda i imaju udio od 3,5% u izvozu poljoprivredno prehrambenih proizvoda. Vrijednost izvoza od 43,04 miliona KM koliko je iznosila tokom 2025. godine je manja za 2,2% u poređenju sa prethodnom godinom. Izvozne destinacije na koje se najviše plasiraju vafli i oblande su Hrvatska (34%), Srbija (11%), Slovenija (11%), Sjeverna Makedonija (10%), Mađarska (9%), Saudijska Arabija (8%), i Kosovo* (7%).

Brašno od obične pšenice je proizvod koji je zabilježio takođe značajno povećanje izvoza na inostrano tržište i to za 42,5% u poređenju sa izvozom iz prethodne godine. Najznačajnije tržište

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

za izvoz pšeničnog brašna je svakako Turska sa učešćem od 56% u ukupnom izvozu, zatim slijedi Crna Gora (15%), Sjeverna Makedonija (13%), Hrvatska (6%) i Srbija (3%).

Izvoz ostalih pekarskih proizvoda je takođe zabilježio rast od 21,9% u odnosu na prethodnu godinu. Oko 76% ukupnog izvoza ostalih pekarskih proizvoda se plasira na tržište Hrvatske (35%), Srbije (19%), Slovenije (10%), Njemačke (7%), Crne Gore (5%).

4. UVOZ I IZVOZ POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODIMA PO ZEMLJAMA PARTNERIMA

U prosjeku oko 86% ukupnog izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda se iz Bosne i Hercegovine plasira u zemlje članice CEFTA i Evropske unije.

Hrvatska predstavlja jedno od najznačajnijih tržišta za izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine sa 18% učešća u ukupnom izvozu u 2025. godini. Izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na hrvatsko tržište u 2025. godini je iznosio 220,1 milion KM i neznatno je manji i to oko 1,9% u odnosu na vrijednost izvoza iz prethodne godinu. Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koji dominiraju u izvozu na tržište Hrvatske su vode uključujući mineralne i gazirane sa zaslađivačima (21,9 miliona KM), slatki keks (19,8 miliona KM), vafli i oblande (14,6 miliona KM), razni pekarski proizvodi (12,3 miliona KM), ulje od sjemena suncokreta ili šafranike i njihove frakcije -za tehničke svrhe (10,1 miliona KM), ostali fermentisani mliječni proizvodi sa različitim sadržajem mliječne masti sa i bez šećera (10,0 miliona KM), ostali sir (9,7 miliona KM), mineralne i gazirane vode (9,2 miliona KM), razni napici (7,9 miliona KM), i sadnice živih biljaka (6,6 miliona KM).

Srbija je druga po redu destinacija za plasman poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine. Oko 17% ukupnog izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda se iz BiH plasira na tržište Srbije. Drugu godinu za redom vrijednost izvoza je ostala na 208,4 miliona KM obzirom da su neki od najznačajnijih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda zabilježili pad dok je kod drugih zabilježeno povećanje izvoza. Ključni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koje se izvoze na tržište Srbije su konzervirani proizvodi od kokošijeg mesa (18,7 miliona KM), smrznute maline (18,1 milion KM), mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda (13,5 miliona KM), pivo dobijeno od slada (10,4 miliona KM), slatki keks (10,2 miliona KM), vode uključujući mineralne i gazirane sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima zaslađivanja (9,4 miliona KM), uljane pogače (9,4 miliona KM), kokošija jaja za inkubaciju (6,8 miliona KM), ekstrakti (6,7 miliona KM), mlijeko koje sadrži do 3% mliječne masti u pakovanjima do 2 litra (6,5 miliona KM). Značajni pad izvoza na tržište Srbije je zabilježen u izvozu mlijeka i to za 57%, vode uključujući mineralne i gazirane sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima zaslađivanja za 25%, slatkog keksa za 13%, smrznute maline za 8% i konzervirani proizvodi od kokošijeg mesa za 3%. Poljoprivredni proizvodi koji su zabilježili značajno povećanje izvoza u odnosu na prethodnu godinu su uljane pogače i to za 66%, pivo dobijeno od slada za 24%, mješavine i tijesta za proizvodnju pekarskih proizvoda za 20% i kokošija jaja za inkubaciju za 14%.

Top deset najvažnijih zemalja trgovinskih partnera Bosne i Hercegovine u izvozu i uvozu

IZVOZ (Milion KM)				
Zemlje	2023	2024	2025	Rast/Pad 2025/2024
Hrvatska	183,3	224,3	220,1	↘-1,9%
Srbija	173,5	208,9	208,4	↘-0,2%
Turska	41,3	79,6	188,3	↗136,6%
Crna Gora	110,5	119,6	122,6	↗2,5%
Sjeverna Makedonija	75,8	84,4	84,5	0,00%
Slovenija	48,8	59,2	66,5	↗12,2%
Italija	51,9	44,9	47,1	↗4,9%
Kosovo*	47,7	37,2	36,7	↘-1,4%
Njemačka	68,4	43,4	34,7	↘-20,2%
Austrija	37,3	29,6	32,3	↗9,0%
Ukupan izvoz top 10	838,5	931,2	1.041,1	↗11,8%
Udio top 10 u ukupnom izvozu	83,0%	84,5%	85,8%	↗1,5%
UVOZ (Milion KM)				
Zemlje	2023	2024	2025	Rast/Pad 2025/2024
Srbija	1.136,2	1.216,1	1.372,8	↗12,9%
Hrvatska	565,2	585,4	653,9	↗11,7%
Njemačka	355,0	414,4	401,6	-3,10%
Italija	292,1	320,8	358,7	↗11,8%
Mađarska	232,2	283,8	266,8	↘-6,0%
Brazil	229,2	266,2	262,8	-1,30%
Poljska	232,4	262,9	249,0	↘-5,3%
Nizozemska (Holandija)	184,0	205,2	231,8	↗13,0%
Turska	147,9	149,8	157,3	↗5,0%
Austrija	113,8	133,9	134,5	↗0,5%
Ukupan uvoz top 10	3.488,0	3.838,5	4.089,1	↗6,5%
Udio top 10 u ukupnom uvozu	78,0%	78,2%	76,8%	-1,4%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Turska je sa vrijednosti izvoza od 188,3 miliona KM u 2025. godini rangiran kao treća top destinacija za izvoz poljoprivredno prehrambenih proizvoda iz BiH. Naime izvoz je na tržište Turske dostigao 188,3 miliona KM što je u poređenju sa prethodnom godinom više za 137%, odnosno za više od 300% kada se poredi sa vrijednošću izvoza iz 2023. godine. Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi koji imaju značajan udio u izvozu i koji su u poređenju sa prethodnom godinom zabilježili povećanje izvoza su ulje od sjemena suncokreta ili šafranika za tehničke svrhe (89,7 miliona KM, izvoz je veći za 226%), sirovo ulje suncokreta ili šafranike (49,5 miliona KM, izvoz je veći za 123%), pšenično brašno (22,4 miliona KM, izvoz je veći za 73%), sirovo ulje repice (14,6 miliona KM, izvoz je za 12,7 miliona KM veći nego prethodne godine), voće i orašasti plodovi zamrznuti (0,7 miliona KM, izvoz je za 189% veći), sirove ovčije i jagnjeće kože sa vunom (0,3 miliona KM, izvoz je za 26% veći), složeni alkoholni preparati za proizvodnju pića (6,5 miliona KM, izvoz je veći za 60%).

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

Ostali trgovinski partneri koji čine top deset destinacija za plasman poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine imaju udio od 35% u ukupnom izvozu. Najveće povećanje izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Bosne i Hercegovine tokom 2025. godine je zabilježeno na tržište Slovenije 12,2%, Austrije 9% , Italije 4,9%, i Crne Gore 2,5%. Najveći pad izvoza je zabilježen u izvozu na tržište Njemačke (↘20,2%), zatim Kosova* (↘1,4%), dok je izvoz u Sjevernu Makedoniju ostao isti kao i prethodne godine.

Kada je riječ o trgovinskim partnerima iz kojih se najviše **uvoze poljoprivredno-prehrambeni proizvodi** u Bosnu i Hercegovinu, Srbija i Hrvatska su vodeće sa učešćem od 38% u ukupnom uvozu.

Srbija je vodeće tržište iz kojeg se uvoze poljoprivredno-prehrambeni proizvodi na tržište Bosne i Hercegovine. Na osnovu podataka prikazanih u tabeli evidentno je da je uvoz iz Srbije na tržište Bosne i Hercegovine kontinuirano rastao pri čemu je uvoz u 2025. godini veći za 13% u poređenju sa vrijednosti uvoza iz 2024. godine, odnosno 21% u poređenju sa 2023. godinom. Najveći doprinos visokoj vrijednosti uvoza i njegovom porastu je uvoz proizvoda poput cigareta koje sadrže duvan (126 miliona KM), piva, (108 miliona KM), preparata koji se koriste za prehranu životinja (73 miliona KM), ulje sjemena suncokreta ili šafranike za tehničke svrhe (68 miliona KM), ostala pšenica (63 miliona KM), slatki keks 62 miliona KM), kukuruz za ishranu životinja (61,6 miliona KM), sjeme suncokreta (57 miliona KM), vode uključujući mineralne i gazirane koje sadrže dodatke (51,5 miliona KM) i preprati za pripremu bezalkoholnih pića i sirupi (oko 48 miliona KM).

Hrvatska je sa uvozom od 653,9 miliona KM rangirana na drugo mjesto. Takođe, uvoz iz Hrvatske je u posmatranom periodu bilježio kontinuirano povećanje te je u 2025. godini bio veći za 12% u odnosu na 2024. godinu, odnosno za 16% u poređenju sa 2023. godinom. Najveći doprinos visokoj vrijednosti uvoza i njegovom porastu je uvoz proizvoda poput piva dobijenog od slada (47 miliona KM, uvoz je 4% veći), vode mineralne i gazirane sa dodatim šećerom ili drugim zaslađivačima (38,7 miliona KM, 2% veći uvoz), složeni preparati alkohola za pripremu pića (32,8 miliona KM, 7% veći uvoz), preparati za ishranu životinja (23,2 miliona KM, uvoz je 46% veći), čokoladni proizvodi nepunjeni (21,7 miliona KM, uvoz je 12% veći), vafl i oblande (17,8 miliona KM, uvoz je 14% veći), sladoled i ostali jestivi ledeni proizvodi (16,9 miliona KM, uvoz je 19% veći), i suncokretovo sjeme (15,6 miliona KM, uvoz je 19% veći). Daleko najveći rast uvoza iz Hrvatske u BiH u 2025. godini je zabilježen kod uvoza kukuruza koji se upotrebljava za proizvode za ishranu domaćih životinja obzirom da je uvezeno 50,5 miliona kg u vrijednosti od 20,2 miliona KM što je u poređenju sa prethodnom godinom više za 46 miliona kg kada je riječ o količini, odnosno za 18,3 miliona KM kada je riječ o vrijednosti uvoza.

Od ostalih zemalja iz kojih je značajniji uvoz na tržište Bosne i Hercegovine a koje bilježe povećanje uvoza u 2025. godini su Holandija (13% veći uvoz), Italija (11,8% veći uvoz), Turska (5% veći uvoz), i Austrija (svega 0,5%). Pad uvoza je zabilježen iz Mađarske i to za 6% , Poljske za 5,3%, Njemačke za 3,1%, i Brazila 1,3% u odnosu na prethodnu godinu.

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

5. PRIMJENA I ISKORIŠĆENOST TARIFNIH KVOTA U TRGOVINSKOJ RAZMJENI POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA

U ovome poglavlju je dat pregled iskorišćenosti tarifnih kvota koje su propisane propisima Bosna i Hercegovine, kvote otvorene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (Carinska tarifa - Dio III, Aneks 2.), kvote otvorene Sporazumom EFTA (Carinska tarifa - Dio III, Aneks 3.) i kvote otvorene Protokolom uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj uniji (Carinska tarifa - Dio IV).

Iz pregleda iskorišćenosti tarifnih kvota tokom 2025. godine, za 85 tarifnih oznaka za koje je omogućen bescarinski uvoz, može se zaključiti:

- da je za 22% otvorenih tarifnih kvota uvoz bio „0“, odnosno nije bilo zainteresovanih uvoznika za uvoz roba za 19 tarifnih oznaka;
- za 60% otvorenih tarifnih kvota uvoz roba je ostao na skoro istom nivou uvoza kao i u prethodnoj godini, znači nije bilo značajnijih promjena u uvezenim količinama. Važno je napomenuti da je za 4 tarifne oznake uvoz bio neznatan, kao i prethodnih godina;
- za 10% otvorenih tarifnih kvota došlo je do pada uvoza u odnosu na prethodnu godinu. Uočava se da je za određene robe došlo do značajnog smanjenja uvoza npr. 0104 10 30 00 - živa jagnjad, zatim ex 0207 14 10 20 - mašinski iskošteno meso (MDM), komadi bez kostiju i klaonički proizvodi od kokoši vrste Gallus domesticus, kako za kvotu otvorenu propisima u Bosni i Hercegovini tako i za kvotu iz EU koja nema uslov otkupa na domaćem tržištu.
- za 7% otvorenih tarifnih kvota došlo je do rasta uvoza. Možemo istaći rast uvoza iz EU za živa goveda domaće vrste čija je težina veća od 160 kg, ali ne veća od 300 kg, koja su namijenjena za tov, tarifne oznake 0102 29 49 00. Takođe je uočen rast uvoza za određene jogurte i alkoholna pića za koja se izdaju odobrenja na godišnjem nivou.
- Veoma visoka iskorišćenost, preko 90%, i dalje se uočava za kvotu za žive svinje, mase manje od 50 kg, domaće vrste namijenjene za tov, određene mliječne proizvode (jogurt) kao i kvotu za vina.

Kvota otvorena prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (Carinska tarifa - Dio III, Aneks 2.), kvota otvorena Sporazumom EFTA (Carinska tarifa - Dio III, Aneks 3.) i kvota otvorena Protokolom uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj uniji (Carinska tarifa - Dio IV), ponavljaju se u potpunosti svake naredne godine, bez obzira na njihovu iskorišćenost.

5.1. Tarifne kvote otvorene propisima Bosne i Hercegovine

Zakonom o carinskoj tarifi ("Službeni glasnik BiH", broj 58/12), koji u članu 10. stav (1) tačka b), propisuje da ostaju na snazi odredbe o tarifnim kvotama otvorene ranijim propisima, a nakon donošenja Odluke o izmjeni Odluke o utvrđivanju Carinske tarife za 2013. godinu ("Službeni

glasnik BiH", broj 60/13), ostaju na snazi određene tarifne kvote. Odlukom o utvrđivanju Carinske tarife za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 92/24) tarifne kvote su otvorene kako slijedi:

- 0103 91 10 00, žive svinje do 50 kg za tov najmanje tri mjeseca, u količini od 700 tona,
- ex 0207 14 10 20, meso peradi, bez kostiju, mašinski iskošteno, smrznuto u bloku, za industrijsku proizvodnju proizvoda iz glave 16 u količini od 1.000 tona,
- 1701 13 10 00 i 1701 14 10 00, sirovi šećer od šećerne trske, za rafinisanje u količini od 50.000 tona.

Prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje, procenat iskorišćenosti za navedene tarifne kvote za period uvoza 1.1.2025. do 31.12.2025. godine, kao i uporedno za godine 2023 i 2024. prikazane su u tabeli u nastavku

Naziv	Količina kvote (t)	2023	2024	2025
Žive svinje, mase manje od 50 kg, domaće vrste namijenjene za tov	700	96%	99%	95%
Mašinski iskošteno meso (MDM)–komadi bez kostiju i klaonički proizvodi od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , u blokovima, smrznuti, za industrijsku proizvodnju proizvoda iz glave 16.	1.000	52%	36%	7,33%
Šećer od šećerne trske u čvrstom stanju, sirovi šećer bez dodatih aroma i tvari za bojenje, za rafinisanje	100.000	60%	76%	55%

Za tarifnu oznaku 0103 91 10 00 propisan je poseban uslov tova od najmanje 3 mjeseca dok se za korišćenje uvoznih tarifnih kvota tarifne oznake ex 0207 14 10 20 veže otkup domaće primarne proizvodnje i to u omjeru 1:1 (za 1 kg otkupljenog mašinski iskoštenog pilećeg mesa od domaćih proizvođača odobrava se 1 kg uvozne predmetne kvote).

Zakonom o carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine je predviđeno da će Savjet ministara najviše dva puta u toku kalendarske godine ponoviti utvrđene kvote za tarifne oznake 1701 13 10 00 i 1701 14 10 00, ako to budu tražile firme koje imaju kapacitete za preradu ovog proizvoda, instalirane u Bosni i Hercegovini, i ako se proizvod koji je u pitanju ne može obezbijediti po prihvatljivim cijenama na domaćem tržištu. Odluku o ponavljanju količina tarifnih kvota u 2025. godini koje se odnose na uvoz sirovog šećera od šećerne trske za rafinisanje, donio je Savjet ministara Bosne i Hercegovine na 88. sjednici održanoj 17. septembra 2025. godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 63/25). Roba koja se stavlja u slobodan promet korišćenjem uvoznih tarifnih kvota, podliježe odredbama Odluke o sprovođenju Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 13/19, 54/19 i 21/20).

5.2. Iskorišćenost kvota iz Aneksa III (e) Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)

U skladu sa odredbama člana 12, stav 4 (c), Bosna i Hercegovina je od dana stupanja na snagu Privremenog sporazuma ukinula carine koje se primjenjuju na uvoz određenih poljoprivrednih

proizvoda porijeklom iz EU navedenih u Aneksu III (e) u okviru carinske kvote po 0 stopi carine. U tabeli u nastavku je prikazano o kojim proizvodima je riječ, količine carinske kvote kao i procenat iskorišćenosti kvote u periodu 2023-2025. godina kako slijedi:

Naziv	Količina kvote (tona)	2023	2024	2025
Junice (ženska goveda, neteljena), žive čistokrvne životinje za rasplod	2.200	51%	61%	54%
Živa goveda domaće vrste čija je težina veća od 160 kg, ali ne veća od 300 kg, koja nisu namijenjena za klanje, osim čistokrvnih životinja za rasplod	2.600	15%	26%	40%
Žive svinje koje nisu domaće vrste, čija je težina manja od 50 kg	700	0 %	0%	0,00%
Jagnjad (do godinu dana), živa, osim čistokrvnih životinja za rasplod	450	87%	40%	0,32%
Goveđe meso bez kostiju, osim mesa goveda iz podbrojeva 0202 30 10 00 i 0202 30 50 00, smrznuto	4.000	43%	56%	28%
Grudi s potrbušinom (potrbušina) i njeni komadi, od domaćih svinja, svježe ili rashlađeno	1.200	89%	93%	86%
Butovi i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja, smrznuto	300	0%	8%	0,00
Meso domaćih svinja bez kostiju, osim trupova i polovina, šunki, plečki, prednjih dijelova, leđa i prsa s potrbušinom (potrbušina), smrznuto	2.000	81%	86%	90
Mehanički odkošteno meso (MDM)-komadi bez kostiju i klaonički proizvodi od peradi vrste <i>Gallus domesticus</i> , u blokovima, smrznuti, za industrijsku proizvodnju proizvoda koji potpadaju pod Glavu 16	6.000	93%	90%	69%
Potkožna svinjska masnoća, svježa, rashlađena, smrznuta, soljena ili u salamuri	100	89%	86%	95%
Meso domaćih svinja bez kostiju, osim šunki, plečki, prednjih dijelova, leđa i prsa s potrbušinom (potrbušina), sušeno ili dimljeno	600	91%	71%	64%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine

U Aneksu III dati su carinski ustupci za uvoz određenih kategorija živih životinja te mesa i mesnih prerađevina. Kada je riječ o živim životinjama tokom 2025. godine najveći procenat iskorišćenosti kvote zabilježen je kod uvoza junica za rasplod i to 54% i živih goveda domaće vrste težine do 300 kg namijenjene za klanje 40%. Kvota za uvoz jagnjadi namijenjenih za priplod tokom 2025. godine je iskorišćena manje od 1% iako je u prethodne dvije godine bilježila značajan procenat iskorišćenosti.

Kvota za uvoz živih svinja čija je težina manja od 50 kg nije korišćena u periodu 2023-2025. godina.

Kvota za bescarinski uvoz goveđeg smrznutog mesa iznosi 4.000 tona i iskorišćena je oko 28% tokom 2025. godine, s tim što je procenat iskorišćenosti znatno manji nego prethodne dvije godine kada je iznosio oko 56%, odnosno 43%.

Najveća kvota za bescarinski uvoz mesa od 6.000 tona je data za uvoz smrznutog mehanički iskoštenog mesa od kokoši za industrijsku upotrebu. Tokom 2025. godine kvota za uvoz ove kategorije mesa je iskorišćena 69%, i znatno je manji procenat iskorišćenosti nego prethodne dvije godine.

Kada je riječ o kvotama za uvoz mesa i jestivih klaoničkih proizvoda od mesa svinja, najveća kvota od 2.000 tona je data za uvoz smrznutog svinjskog mesa i iskorišćena je oko 90% u 2025. godini, odnosno nešto više nego prethodnih godina.

Kvota za uvoz mesa domaćih svinja bez kostiju, osim šunki, plečki, prednjih dijelova, leđa i prsa s potrbušinom (potrbušina), sušeno ili dimljeno od 600 tona u 2025. godini je iskorišćena oko 64%. što je znatno manje nego prethodne godine kada je kvota bila iskorišćena 71%.

Grudi sa potrbušinom i njeni komadi od domaćih svinja za koje je data kvota od 1.200 tona takođe je korištena u značajnijem procentu koji je u toku 2025. godine iznosio 86% ali je manji nego prethodne godine.

Potkožna svinjska masnoća, svježa, rashlađena, smrznuta, soljena ili u salamuri za koju je data kvota od 100 tona iskorišćena je oko 95% tokom 2025. godini, te je nekoliko procenata veća nego prethodne godine.

Kvota za uvoz mesa -kategorija butovi i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja, smrznuto, je data u količini od 300 tona i nije korišćena tokom 2025 i 2023. godine, iako je iskorišćena u jako niskom procentu i to svega 8% tokom 2024. godine.

5.3. Primjena carinskih kvota otvorene Protokolom uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj uniji

U ovom dijelu je urađena analiza iskorišćenosti kvota za proizvode za koje je dat carinski ustupak za primarne i prerađene poljoprivredne proizvode porijeklom iz Evropske unije Aneks III (f), Aneks III uz protokol 1, Aneksa I Protokola 7 o uvozu vina u Bosnu i Hercegovinu, te ribu i riblje proizvode (član 3, stav 2. Protokola). U nastavku je dat pregleda iskorišćenosti kvota po grupama poljoprivredno-prehrambenih proizvoda:

Mlijeko i mliječni proizvodi - Ukupna kvota za uvoz mlijeka i mliječnih proizvoda za koju je dat carinski ustupak iznosi 27.400 tona od čega kvota za uvoz mlijeka iznosi 15.020 tona, jogurta i ostalih fermentisanih proizvoda 11.365 tona, svježeg sira 520 tona, maslaca 360 tona, pavlake 110

tona i mlijeka u prahu 25 tona. Uvoz mlijeka u Bosnu i Hercegovinu u okviru kvote u toku 2025. godine je iznosio 4.570,30 tona te je kvota iskorišćena oko 30%.

Kvota za uvoz jogurta i ostalih fermentisanih proizvoda u 2025. godini je iskorišćena oko 42% što je jednako procentu iskorišćenosti kvote iz prethodne godine.

Ukupan uvoz pavlake u okviru kvote u 2025. godini je iznosio 92 tone te je kvota iskorišćena 83% što je u poređenju sa prethodnom godinom više za 4%.

Količina maslaca koja je propisana da se može uvesti u Bosnu i Hercegovinu bez carine iznosi 360 tona. U 2025. godini količina maslaca koja je uvezena u okviru kvote je iznosila 180 tona te je iskorišćena oko 50%.

Svježi sir je obuhvaćen bescarinskim uvozom u okviru Dodatnog protokola u količini od 520 tona i to za tri tarifne oznake (0406 1030, 0406 10 90, i 0406 1080). Količina svježeg sira koja je uvezena bez carina u 2025. godini je iznosila 407 tona što čini oko 78% od ukupne kvote.

Za uvoz mlijeka i pavlake, koncentrovane u prahu, granulama ili drugim čvrstim oblicima, sa sadržajem masti većim od 1,5% po masi: bez dodatog šećera ili drugih sladila: sa sadržajem masti ne većim od 27% po masi propisana kvota iznosi 25 tona bez carine te je iskorišćena oko 88%, odnosno uvezeno je 22 tone kao.

Žive životinje - Kvote za uvoz živih životinja iz Evropske unije po carinskoj stopi od 0% je data za uvoz živih goveda i to u količini od 2.125 tona za goveda, svinja 2.525 tona i kokoši 1.455 tona.

Goveda - Dodatnim protokolom dati su carinski ustupci za uvoz živih goveda za klanje i to krave za klanje mase veće od 300 kg u količini od 1.935 tona i ostale krave za klanje u količini od 190 tona. Količina goveda za klanje mase veće od 300 kg koja je uvezena u 2025. godini bez carine u Bosnu i Hercegovinu iznosila je 1.042 tone te je kvota iskorišćena 54%.

Što se tiče druge kategorije živih goveda za klanje – ostalo, bez carine je uvezeno 77 tona što čini oko 41% od ukupne kvote za bescarinski uvoz. Uvoz ove kategorije goveda u okviru kvote je u poređenju sa prethodnom godinom neznatno veći i to za 18 tona.

Svinje – Ukupna kvota za uvoz živih svinja bez carine iznosi 2.525 tona od koje je 1.755 tona namijenjeno za uvoz ostalih svinja, 575 tona za uvoz svinja koje su se bar jednom prasile mase ne manje od 160 kg, i takođe ostale svinje u količini od 195 tona. Od navedenih kategorija živih svinja jedino je korištena kvota za bescarinski uvoz kategorije svinja ostale za koje je data najveća kvota od 1.755 tona, s tim što je u toku 2025. godine uvezeno 719 tona živih svinja što ukazuje na iskorišćenost kvote u iznosu od 41%.

Preostale dvije kategorije svinja nisu uvožene, odnosno nisu korištene kvote za bescarinski uvoz.

Žive kokoši - Dodatnim protokolom predviđen je uvoz žive peradi odnosno kokoši bez carine u količini od 1.455 tona, s tim što ova kategorija kokoši nije uopšte bila zastupljena u ukupnom uvozu niti je korištena povlastica uvoza bez carine u 2025. godini.

Žive ribe, šaran - Ukupna godišnja kvota za uvoz živog šarana iznosi 75 tona i iskorišćena je 84% u 2025. godini.

Meso peradi - Ukupna godišnja kvota za uvoz mesa peradi iz EU u Bosnu i Hercegovinu bez carine iznosi 780 tona. Od ukupno osam kategorija mesa peradi za koje su dati carinski ustupci bez carine u toku 2025. godine nisu korišćene.

Med - Med je još jedan od proizvoda za koji je dat carinski ustupak za uvoz bez carine u količini od 165 tona. Količina meda koja je uvezena u Bosnu i Hercegovinu bez carine u 2025. godini je iznosila 131 tonu te je kvota iskorišćena 79%.

Svježe povrće, grožđe i višnje

Krompir – Ukupna kvota za uvoz krompira bez carine u Bosnu i Hercegovinu iznosi 1.315 tona od čega 50 tona za uvoz svježeg ili rashlađenog mladog krompira i 1.265 tona za uvoz svježeg ili rashlađenog krompira -ostali.

Kada je riječ o bescarinskom uvozu ostalog krompira u 2024. godini u okviru kvote je uvezeno 766 tona odnosno iskorišćeno je 61% kvote. Kvota za uvoz mladog krompira nije korištena tokom 2025. godine .

Kupus – Kvota za uvoz kupusa na tržište Bosne i Hercegovine bez carine iznosi 280 tona i u toku 2025. godine nije korišćena.

Mrkva – Kvota od 50 tona za uvoz mrkve bez carine u toku 2025. godine je iskorišćena 21%.

Stono grožđe - Kvota za bescarinski uvoz stonog grožđa u 2025. godini je iskorišćena 51% što je više u odnosu na prethodnu godinu kada je kvota bila iskorišćena oko 39%.

Višnje - bescarinski uvoz višnje je omogućen za uvoz svježe višnje i to u količini od 410 tona. Kvota za uvoz svježe višnje tokom 2025. godine nije korišćena.

Za prerađene višnje je takođe data kvota za uvoz i to u količini od 70 tona s tim da nije korišćena tokom 2025. godine kao ni kvota za uvozu svježe višnje.

Kobasice i mesne prerađevine

Kobasice suve ili za mazanje (pašteta) od nekuvanog mesa – Za ovu kategoriju proizvoda je data kvota za bescarinski uvoz u količini od 285 tona, i u 2025. godini je iskorišćena 77% što je u poređenju sa količinom uvoza iz prethodne godine više za 25 tona.

Ostale kobasice - Za ovu kategoriju kobasica propisana je kvota od 3.385 tona. Kvota za uvoz ove kategorije proizvoda je tokom 2025. godine iskorišćena oko 55% .

Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi - Homogenizovani proizvodi - Kvota za uvoz homogenizovanih proizvoda bez carine iznosi 75 tona i nije korišćena ni tokom 2025. godine kao ni u prethodnim godinama.

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi od džigerice/ostali – Bescarinski uvoz ove vrste proizvoda je omogućen za količinu od 140 tona. Kvota za uvoz ovog proizvoda u toku 2025. godine je iskorišćena 53%.

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi od mesa ćurki - ostalo – Kvota za bescarinski uvoz ovog proizvoda iznosi 40 tona. Kvota za ovaj proizvod je u toku 2025. godine bila iskorišćena 20% što je manje nego u prethodnoj godini kada je kvota bila iskorišćena oko 33%. .

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokošijeg mesa - ostalo – Kvota za bescarinski uvoz ove kategorije mesa iznosi 30 tona od kojih je iskorišćeno oko 44%, odnosno uvezeno je 13 tona tokom 2025. godine.

Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokošijeg mesa nekuvani za koje je data kvota za bescarinski uvoz u količini od 130 tona iskorišćena je oko 5%.

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi sa sadržajem 25% ili većim, ali manjim od 57% po masi mesa kokošijeg mesa – Kvota za uvoz ove kategorije mesa iznosi 170 tona i tokom 2025. godine iskorišćena je oko 76% što je manje nego prethodne godine kada je procenat iskorišćenosti kvote iznosio 80%.

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi od butova i komada od svinja – Kvota za bescarinski uvoz ove kategorije mesa iznosi 360 tona i iskorišćena je oko 14% u 2025. godini, i neznatno je veći i to oko 1% u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 13%.

Pripremljeni ili konzervirani proizvodi sa sadržajem od 40% do 80% svinjskog mesa ili drugih klaoničkih proizvoda – Kvota za uvoz ove kategorije mesa bez carine iznosi 445 tona i tokom 2025. godine je iskorišćena oko 88%, što je jednako procentu iskorišćenost kvote iz prethodne godine.

Konzervirana govedina – Kvota za uvoz ove vrste proizvoda bez carine iznosi 70 tona. Na osnovu raspoloživih podataka o iskorišćenosti kvota evidentno je da je bez carine uvezeno 14 tona u 2025. godini što ukazuje na iskorišćenost kvote u iznosu od 20%, što je više kad se poredi sa procentom iskorišćenosti kvote iz prethodne godine koji je iznosio oko 12%.

Ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od goveda – Kvota za uvoz ove kategorije mesa bez carinskog opterećenja iznosi 295 tona i u 2025. godini je iskorišćena 53%.

Dva proizvoda iz ove grupe (160249 15 i 16024950) za koje je data kvota u količini od 150 i 60 tona nisu iskorišćene ni u 2025. godini jednako kao ni u prethodnoj godini., dok je za tarifni broj 1602329000 za koji je data kvota za uvoz od 230 tona je prvi put iskorišćena u iznosu od 8% u toku 2025. godine.

Šećer – ukupna kvota za bescarinski uvoz šećera iznosi 3.525 tona od kojih je 3.470 tona namijenjeno za uvoz bijelog šećera i 55 tona za uvoz šećera sa dodatim aromama ili tvarima za bojenje. Količina bijelog šećera uvezena u okviru kvote za 2025. godinu je iznosila 2.569 tona te je kvota iskorišćena 74%. Kada je riječ o uvozu šećera za dodatim aromama ili tvarima za bojenje kvota je iskorišćena 89% u 2025. godini.

Prerađevine od povrća - Ukupna kvota za uvoz prerađevina od povrća iznosi 620 tona od kojih je 265 tona namijenjeno za uvoz kornišona, 245 tona za miješano povrće, slatke paprike 70 tona i kiseli kupus 40 tona.

Bescarinski uvoz kornišona i krastavaca u 2025. godini je iznosio oko 11 tona te je kvota iskorišćena svega 4% Inače kvota za uvoz kornišona se slabo koristila i tokom ranijih godina iako je data značajna količina za bescarinski uvoz.

Bescarinski uvoz slatke paprike je omogućen u količini od 70 tona, s tim što je u 2025. godini uvezeno svega 0,25 tone te je kvota iskorišćena 0,4%.

Kvota za bescarinski uvoz mješavina povrća iznosi 245 tona i u toku 2025. godine je uvezeno 164 tona te je kvota iskorišćena 67%.

Kvota za bescarinski uvoz kiselog kupusa iznosi 40 tona i u 2025. godini je iskorišćena oko 14%, odnosno količina kiselog kupusa koja je uvezena bez carine iznosila je 5 tona što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2 tona.

Keks i njima slični proizvodi, slatki vafli i oblande - Kvota za bescarinski uvoz keksa i njima sličnih proizvoda iznosi 1.300 tona od kojih je u 2025. godini iskorišćeno 58%, obzirom da je uvezeno 752 tona ovih proizvoda, što je manje u poređenju sa količinom uvoza iz prethodne godine koja je iznosila oko 790 tona.

Alkoholna pića-lozovača i komovica - Kada je riječ o bescarinskom uvozu alkohola carinski ustupak je dat za uvoz 85 tona lozovače i komovice. Na osnovu izvještaja o iskorišćenosti kvota za 2025. godinu kvota za bescarinski uvoza loze i komovice je iznosila 72%, što je više u poređenju sa prethodnom godinom više za kada je kvota bila iskorišćena oko 62%.

Vino - Dodatnim protokolom je omogućen uvoz pjenušavog vina i vina od svježeg grožđa bez carine u količini od 19.530 hektolitara. Na osnovu podataka o iskorišćenosti kvota tokom 2025. godine je uvezeno 18.295 hektolitara vina te je kvota za bescarinski uvoz iskorišćena 94%, što je više za 6% u poređenju sa količinom uvoza od 17.274 hektolitara iz prethodne godine.

Cigarete - Dodatnim protokolom je omogućen uvoz 3.200 tona cigareta. Tokom 2025. godine u okviru kvote je uvezeno 693 tona cigareta te je kvota iskorišćena 22%.

5.4. Primjena i iskorišćenost kvota propisanih Sporazumom o slobodnoj trgovini između država Evropskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) i Bosne i Hercegovine

Sporazum je stupio na snagu 1.1.2015. godine. Prema Aneksu II Sporazuma o poljoprivrednim proizvodima između Švajcarske i Bosne i Hercegovine unutar EFTA Sporazuma, Bosna i Hercegovina je ukinula carine koje se primjenjuju na uvoz 200 komada junica (ženska goveda, koja još nisu telila) porijeklom iz Švajcarske i Lihtenštajna - Carinska tarifa, Dio III - Aneks 3.

Prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje za ove tarifne kvote za period 1.1.2025. do 31.12.2025. godine, nije bilo uvoza.